

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Metodologiei pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Ministerul Energiei
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
<p>Republica Moldova, este una din țările Europei de Est care se confruntă cu problema consumului mare de energie pentru activitățile economice și în sectorul rezidențial, și nu dispune de propriile resurse energetice pentru a asigura un grad înalt de independență energetică și competitivitate economică.</p> <p>Începând cu a doua jumătate a anului 2021, prețurile foarte mari de import pentru gazele naturale au reprezentat o provocare pentru țară, generând creșterea tarifelor la energia termică și gaze naturale pentru consumatori.</p> <p>O mare parte din fondul de locuințe al țării este caracterizat de un nivel scăzut al eficienței energetice, cu o rată redusă de înlocuire a vechilor clădiri din fondul locativ național. Conform datelor Ministerului Energiei, peste 70% din blocurile locative au un nivel scăzut de eficiență energetică. Aceasta impune o regândire a politicilor orientate spre sporirea eficienței energetice.</p> <p>Creșterea esențială a tarifelor, pe fundalul unor probleme semnificative de eficiență energetică a părții preponderente a fondului locativ, a determinat creșterea gradului de vulnerabilitate a populației, reducând esențial capacitatea de plată a consumatorilor.</p> <p>Potrivit datelor colectate în cadrul exercițiului de elaborare a proiectului Strategiei sectoriale pe termen lung pentru renovarea fondului imobiliar național (mai 2020), realizat cu suportul Uniunii Europene, potențialul de reducere a consumului final de energie în clădirile rezidențiale este de aproximativ 45%, în cazul aplicării unui pachet de măsuri încadrate convențional într-un nivel mediu de renovare a clădirilor, ce țin de izolarea termică a pereților exteriori, acoperiș, subsol etc., înlocuirea ferestrelor și ușilor neeficiente energetic cu cele performante, măsuri de reglare a consumului de energie termică și îmbunătățirea sistemului de iluminat.</p> <p>Îmbunătățirea performanței energetice a clădirilor rezidențiale este metoda cea mai sustenabilă pentru diminuarea impactului prețurilor și tarifelor mari la energie asupra populației. Facilitarea acestui proces poate fi realizată prin operaționalizarea unui mecanism atractiv de finanțare a măsurilor de renovare și îmbunătățire a eficienței energetice a locuințelor.</p> <p>În conformitate cu art. 8 alin. (7) din Legea 139/2018 cu privire la eficiența energetică, organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei este obligat să elaboreze, cu asistența instituției publice de suport Programul privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice (SOEE), în care să indice, pentru următorii 3 ani, lista părților obligate și cantitatea totală a economiilor de energie ce trebuie realizate, în special prin implementarea proiectelor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de</p>

energie în cadrul clădirilor din sectorul rezidențial.

Conform prevederilor art. 8 alin. (2) al Legii nr. 139/2018 este menționat că părțile obligate contribuie financiar la realizarea anuală de noi economii de energie la consumatorul final în raport cu volumul total anual al vânzărilor de energie către consumatorii finali, calculat ca medie pentru perioada de 3 ani anterioară datei de 1 ianuarie 2022.

De asemenea, art. 8 alin (7) stipulează că la elaborarea Programului se va ține cont inclusiv de mărimea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de către fiecare parte obligată.

Elaborarea proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Metodologiei pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate, reiese din prevederile art. 8 alin. (9), care stabilește că mărimea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de către fiecare parte obligată se stabilește în conformitate cu metodologia pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate, aprobată de Guvern, pe bază de criterii obiective, transparente și nediscriminatorii, reieșind din totalul cheltuielilor necesare pentru realizare, în perioada respectivă, a măsurilor de eficiență energetică și din ponderea economiilor de energie cu care trebuie să contribuie fiecare parte obligată.

Prin adoptarea proiectului Metodologiei pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate, va fi asigurat un mecanism unic, obiectiv, transparent și nediscriminatoriu de calculare a contribuțiilor pentru fiecare parte obligată, în calitate de premisă necesară pentru elaborarea și aprobarea Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice în conformitate cu prevederile art. 8 al Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul Hotărâri de Guvern nu transpune careva prevederi ale legislației Uniunii Europene

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Scopul metodologiei pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate constă în crearea mecanismului unic de determinare a contribuțiilor anuale, care urmează a fi achitate de părțile obligate pentru implementarea măsurilor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie în scopul realizării în fiecare an a noi economii de energie pe durata Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice (în continuare – *Programul privind SOEE*), în cadrul schemei de obligații de eficiență energetică în conformitate cu art. 8 din Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică.

Proiectul stabilește succesiunea și pașii detaliați privind:

Determinarea contribuțiilor totale anuale ale părților obligate echivalente cu totalul cheltuielilor necesare pentru realizarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice

Contribuțiile totale anuale ale părților obligate echivalente cu totalul cheltuielilor necesare pe durata Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică în scopul realizării noilor economii anuale de energie se determină în baza produsului cantității totale anuale a economiilor de energie la care trebuie să contribuie toate părțile obligate pe durata Programului și cheltuielile specifice medii,

estimate pentru realizarea 1 ktep economii de energie prin implementarea măsurilor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie:

$$CT_{an,t}^{SOEE} = ECT_{an}^{ktep} \times c_{s,t}^{\frac{lei}{ktep}} \times nR - GD_t^{SOEE}$$

unde:

t - anul calendaristic de aplicabilitate a Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice;

ECT_{an}^{ktep} - cantitatea totală anuală a economiilor noi de energie la care trebuie să contribuie toate părțile obligate pe durata Programului urmează a fi determinate de către organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, cu asistența instituției publice de suport, reieșind din cantitatea totală cumulată a economiilor de energie ce trebuie realizate în cadrul obligațiilor privind economiile de energie, în conformitate cu art. 7¹ alin. (5) și art. 8 din Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, exprimată în mii tone echivalent petrol (ktep);

$c_{s,t}^{\frac{lei}{ktep}}$ - cheltuielile specifice medii, sunt determinate de către organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, cu asistența instituției publice de suport în baza informațiilor acumulate din implementarea măsurilor similare, din rapoarte de audit, studii, etc., și actualizate la nivelul costurilor la zi;

GD_t^{SOEE} – valoarea resurselor financiare din surse externe, sub formă de donații sau granturi în calitate de contribuții financiare pentru totalul cheltuielilor necesare pentru măsurile de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie ce urmează a fi întreprinse în scopul realizării noilor economii anuale de energie stabilite în cadrul schemei de obligații de eficiență energetică, în lei;

nR – ponderea componentei cheltuielilor nerambursabile stabilită în condițiile de finanțare ale programelor de finanțare prin intermediul cărora se va asigura valorificarea resurselor financiare colectate în cadrul schemei de obligații de eficiență energetică, în %.

Determinarea cantității economiilor de energie la care trebuie să contribuie fiecare parte obligată

Cantitatea economiilor anuale de energie, la a căror realizare trebuie să contribuie fiecare parte obligată pentru realizarea cantității totale anuale a economiilor de energie, se determină reieșind din ponderea luată în calcul a valorilor medii pentru perioada de 3 ani anterioară datei de 1 ianuarie 2022 a consumului final de energie electrică, gaze naturale, produse petroliere sau energie termică în consumul final cumulativ de energie electrică, gaze naturale, produse petroliere și energie termică, din cantitatea totală anuală a economiilor de energie la care trebuie să contribuie toate părțile obligate pe durata Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice și din ponderea luată în calcul a valorilor medii pentru perioada de 3 ani anterioară datei de 1 ianuarie 2022 a volumului anual al vânzărilor de energie către consumatorii finali a fiecărei părți obligate în volumul total anual al vânzărilor de energie către consumatorii finali, în conformitate cu următoarele formule:

Pentru părțile obligate din sectorul electroenergetic:

$$Ec_{an}^{EL,i} = P_{CFE}^{EL} \times EcT_{an}^{ktep} \times \frac{V_{2019-2021}^{EL,i}}{V_{2019-2021}^{EL,tot}}$$

Pentru părțile obligate din sectorul gazelor naturale:

$$Ec_{an}^{GN,i} = P_{CFE}^{GN} \times EcT_{an}^{ktep} \times \frac{V_{2019-2021}^{GN,i}}{V_{2019-2021}^{GN,tot}}$$

Pentru părțile obligate din sectorul produselor petroliere:

$$Ec_{an}^{PP,i} = P_{CFE}^{PP} \times EcT_{an}^{ktep} \times \frac{V_{2019-2021}^{PP,i}}{V_{2019-2021}^{PP,tot}}$$

Pentru părțile obligate din sectorul energiei termice:

$$Ec_{an}^{ET,i} = P_{CFE}^{ET} \times EcT_{an}^{ktep} \times \frac{V_{2019-2021}^{ET,i}}{V_{2019-2021}^{ET,tot}}$$

unde:

$Ec_{an}^{EL,i}$, $Ec_{an}^{GN,i}$, $Ec_{an}^{PP,i}$, Ec_{an}^{ET} - cantitatea anuală a economiilor de energie, la a căror realizare trebuie să contribuie respectiv operatorul „i” al sistemului de distribuție a energiei electrice, operatorul „i” al sistemului de distribuție a gazelor naturale, importatorul „i” de produse petroliere și furnizorul „i” de energie termică pentru încălzire și/sau prepararea apei calde menajere, și/sau răcire, în ktep;

$V_{2019-2021}^{EL,i}$, $V_{2019-2021}^{GN,i}$, $V_{2019-2021}^{PP,i}$, $V_{2019-2021}^{ET,i}$ - volumul anual al energiei electrice distribuite de operatorul „i” al sistemului de distribuție a energiei electrice, operatorul „i” al sistemului de distribuție a gazelor naturale, importatorul „i” de produse petroliere și furnizorul „i” de energie termică pentru încălzire și/sau prepararea apei calde menajere, și/sau răcire, calculat ca valoare medie pentru perioada de 3 ani anterioară datei de 1 ianuarie 2022, în unități naturale – kWh, m³, tone sau Gcal, respectiv;

$V_{2019-2021}^{EL,tot}$, $V_{2019-2021}^{GN,tot}$, $V_{2019-2021}^{PP,tot}$, $V_{2019-2021}^{ET,tot}$ - volumul total anual al energiei electrice distribuite, al gazelor naturale distribuite, al produselor petroliere principale și al gazului lichefiat comercializate de toți importatorii de produse petroliere, al energiei termice furnizate de toți furnizorii de energie termică pentru încălzire și/sau prepararea apei calde menajere, și/sau răcire, calculat ca valoare medie pentru perioada de 3 ani anterioară datei de 1 ianuarie 2022, în unități naturale – kWh, m³, tone sau Gcal, respectiv;

P_{CFE}^{EL} , P_{CFE}^{GN} , P_{CFE}^{PP} , P_{CFE}^{ET} - ponderea luată în calcul a valorilor medii pentru perioada de 3 ani anterioară datei de 1 ianuarie 2022 a consumului final de energie electrică, gaze naturale, produse petroliere sau energie termică în consumul final cumulativ de energie electrică, gaze naturale, produse petroliere și energie termică, %. Această pondere se determină în conformitate cu următoarele formule:

$$P_{CFE}^{EL} = \frac{CFE_{2019-2021}^{EL}}{CFE_{2019-2021}^{EL} + CFE_{2019-2021}^{GN} + CFE_{2019-2021}^{PP} + CFE_{2019-2021}^{ET}} \times 100;$$

$$P_{CFE}^{GN} = \frac{CFE_{2019-2021}^{GN}}{CFE_{2019-2021}^{EL} + CFE_{2019-2021}^{GN} + CFE_{2019-2021}^{PP} + CFE_{2019-2021}^{ET}} \times 100;$$

$$P_{CFE}^{PP} = \frac{CFE_{2019-2021}^{PP}}{CFE_{2019-2021}^{EL} + CFE_{2019-2021}^{GN} + CFE_{2019-2021}^{PP} + CFE_{2019-2021}^{ET}} \times 100;$$

$$P_{CFE}^{ET} = \frac{CFE_{2019-2021}^{ET}}{CFE_{2019-2021}^{EL} + CFE_{2019-2021}^{GN} + CFE_{2019-2021}^{PP} + CFE_{2019-2021}^{ET}} \times 100;$$

unde:

$CFE_{2019-2021}^{EL}$, $CFE_{2019-2021}^{GN}$, $CFE_{2019-2021}^{PP}$, $CFE_{2019-2021}^{ET}$ - consumul final respectiv de energie electrică, de gaze naturale, de produse petroliere și de energie termică calculat ca valoare medie pentru perioada de 3 ani anterioară datei de 1 ianuarie 2022, în baza datelor publicate de către Biroul Național de Statistică în Balanța Energetică a Republicii Moldova, în ktep.

Determinarea mărimii contribuțiilor, prin stabilirea unei sume anuale ce urmează a fi transferată de fiecare parte obligată

Contribuțiile anuale, care urmează a fi achitate de fiecare parte obligată în anul calendaristic „i”, prin stabilirea unei sume anuale ce urmează a fi transferată de fiecare parte obligată, se determină ca produsul contribuțiilor totale anuale ale părților obligate echivalente cu totalul cheltuielilor necesare pe durata Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică în scopul realizării noilor economii anuale de energie, a ponderii luată în calcul a valorilor medii pentru perioada de 3 ani anterioară datei de 1 ianuarie 2022 a consumului final de energie electrică, gaze naturale, produse petroliere sau energie termică în consumul final cumulativ de energie electrică, gaze naturale, produse petroliere și energie termică și a ponderii luată în calcul a valorilor medii pentru perioada de 3 ani anterioară datei de 1 ianuarie 2022 a volumului anual al vânzărilor de energie către consumatorii finali a fiecărei părți obligate în volumul total anual al vânzărilor de energie către consumatorii finali, în conformitate cu următoarele formule:

Pentru părțile obligate din sectorul electroenergetic:

$$Con_{an,t}^{EL,i} = CT_{an,t}^{SOEE} \times P_{CFE}^{EL} \times \frac{V_{2019-2021}^{EL,i}}{V_{2019-2021}^{EL,tot}}$$

Pentru părțile obligate din sectorul gazelor naturale:

$$Con_{an,t}^{GN,i} = CT_{an,t}^{SOEE} \times P_{CFE}^{GN} \times \frac{V_{2019-2021}^{GN,i}}{V_{2019-2021}^{GN,tot}}$$

Pentru părțile obligate din sectorul produselor petroliere:

$$Con_{an,t}^{PP,i} = CT_{an,t}^{SOEE} \times P_{CFE}^{PP} \times \frac{V_{2019-2021}^{PP,i}}{V_{2019-2021}^{PP,tot}}$$

Pentru părțile obligate din sectorul energiei termice:

$$Con_{an,t}^{ET,i} = CT_{an,t}^{SOEE} \times P_{CFE}^{ET} \times \frac{V_{2019-2021}^{ET,i}}{V_{2019-2021}^{ET,tot}}$$

unde:

$Con_{an}^{EL,i}$, $Con_{an}^{GN,i}$, $Con_{an}^{PP,i}$, $Con_{an}^{ET,i}$ – mărimea contribuției financiare anuale, care urmează a fi achitată de operatorul „i” al sistemului de distribuție a energiei electrice, operatorul „i” al sistemului de distribuție a gazelor naturale, importatorul „i” de produse petroliere, furnizorul „i” de energie termică pentru încălzire și/sau prepararea apei calde menajere, și/sau răcire, în lei.

Determinarea mărimii contribuțiilor, prin stabilirea unei plăți fixe, pe unitate de energie sau de volum distribuit, furnizat și/sau comercializat

Contribuțiile anuale, care urmează a fi achitate de fiecare parte obligată, prin stabilirea unei plăți

fixe, pe unitate de energie sau de volum distribuit, furnizat și/sau comercializat, se determină ca produs al contribuțiilor totale anuale ale părților obligate echivalente cu totalul cheltuielilor necesare pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică pe durata Programului privind SOEE și ponderea luată în calcul a valorilor medii pentru perioada de 3 ani anterioară datei de 1 ianuarie 2022 a consumului final de energie electrică, gaze naturale, produse petroliere sau energie termică în consumul final cumulativ de energie electrică, gaze naturale, produse petroliere și energie termică, raportat la volumul total distribuit, furnizat și/sau comercializat al de energiei electrice, gaze naturale, produse petroliere sau energie termică, calculat ca valoare medie pentru perioada de 3 ani anterioară datei de 1 ianuarie 2022, în conformitate cu următoarele formule:

Pentru părțile obligate din sectorul electroenergetic:

$$PF_{lei}^{EL} = \frac{CT_{an}^{SOEE} \times P_{CFE}^{EL}}{V_{2019-2021}^{EL,tot}}$$

Pentru părțile obligate din sectorul gazelor naturale:

$$PF_{lei}^{GN} = \frac{CT_{an}^{SOEE} \times P_{CFE}^{GN}}{V_{2019-2021}^{GN,tot}}$$

Pentru părțile obligate din sectorul produselor petroliere (importatorii de produse petroliere), plata fixă în anul calendaristic „t”, în lei/litru de produse petroliere comercializate de importatorii de produse petroliere, care se stabilește diferențiat pentru benzină, motorină și gazul lichefiat:

$$PF_{lei}^{B} = \frac{CT_{an,t}^{SOEE} \times P_{CFE}^{PP} \times P_{V_{2019-2021}^{PP,tot}}^B}{V_{2019-2021}^B} \div K_B$$

$$PF_{lei}^{M} = \frac{CT_{an,t}^{SOEE} \times P_{CFE}^{PP} \times P_{V_{2019-2021}^{PP,tot}}^M}{V_{2019-2021}^M} \div K_M$$

$$PF_{lei}^{GPL} = \frac{CT_{an,t}^{SOEE} \times P_{CFE}^{PP} \times P_{V_{2019-2021}^{PP,tot}}^{GPL}}{V_{2019-2021}^{GPL}} \div K_{GPL}$$

Pentru părțile obligate din sectorul energiei termice:

$$PF_{lei}^{ET} = \frac{CT_{an}^{SOEE} \times P_{CFE}^{ET}}{V_{2019-2021}^{ET,tot}}$$

unde:

PF_{lei}^{EL} , PF_{lei}^{GN} , PF_{lei}^{ET} – plata fixă, respectiv în lei/kWh de energie electrică distribuită de operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice, în lei/m³ de gaze naturale distribuite de operatorii sistemelor de distribuție a gazelor naturale, în lei/Gcal de energie termică furnizată de furnizorii de energie termică pentru încălzire și/sau prepararea apei calde menajere, și/sau răcire;

PF_{lei}^{B} , PF_{lei}^{M} , PF_{lei}^{GPL} – plata fixă în anul calendaristic „t”, în lei/litru de benzină, motorină și gazul lichefiat comercializat de importatorii de produse petroliere, în raport cu densitatea medie a fiecărui produs petrolier menționat;

K_B – densitatea medie pentru benzină - 1319 litri/tonă; K_M – densitatea medie pentru motorină - 1183 litri/tonă și

K_{GPL} – densitatea medie pentru gazul lichefiat - 1773 litri/tonă.

$P_{V_{2019-2021}^{PP,tot}}^B$, $P_{V_{2019-2021}^{PP,tot}}^M$, $P_{V_{2019-2021}^{PP,tot}}^{GPL}$ – ponderea respectiv a benzinei, motorinei și gazului lichefiat în volumul total anual respectiv al benzinei, motorinei și al gazului lichefiat comercializate de toți importatorii de produse petroliere, calculat ca valoare medie pentru perioada de 3 ani anterioară datei de 1 ianuarie 2022, tone;

$V_{2019-2021}^B$, $V_{2019-2021}^M$, $V_{2019-2021}^{GPL}$ - volumul total anual al benzinei, motorinei și al gazului lichefiat comercializate de toți importatorii de produse petroliere, calculat ca valoare medie pentru perioada de 3 ani anterioară datei de 1 ianuarie 2022, în unități naturale tone;

Conform proiectului Metodologiei, mărimea contribuțiilor, ce urmează a fi achitate de către fiecare parte obligată, va stabilită doar în unul din modurile prezentate în proiectul metodologiei: (a) prin stabilirea unei sume anuale ce urmează a fi transferată de fiecare parte obligată sau (b) prin stabilirea unei plăți fixe, pe unitate de energie sau de volum distribuit, furnizat și/sau comercializat.

5. Fundamentarea economico-financiară

Elaborarea și aprobarea Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Metodologiei pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate, va asigura implementarea prevederilor art. 8 alin. (9) al Legii 139/2018 cu privire la eficiența energetică.

De asemenea, se vor crea premisele pentru posibilitatea determinării cantității economiilor de energie la a căror realizare trebuie să contribuie fiecare parte obligată și determinarea mărimii contribuțiilor financiare ce urmează a fi achitate anual de către fiecare parte obligată, ce reprezintă părți componente ale Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice.

Aprobarea Metodologiei pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate, permite stabilirea și aplicarea unui mecanism unic de calculare a contribuțiilor pentru fiecare parte obligată (operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice, operatorii sistemelor de distribuție a gazelor naturale, importatorii de produse petroliere și furnizorii de energie termică pentru încălzire și/sau prepararea apei calde menajere, și/sau răcire), bazat pe criterii obiective, transparente și nediscriminatorii.

Astfel, conform principiilor aplicate în metodologie, cantitatea economiilor de energie la căror realizare trebuie să contribuie fiecare parte obligată variază în funcție de ponderea luată în calcul a valorilor medii pentru perioada de 3 ani anterioară datei de 1 ianuarie 2022 a consumului final de energie electrică, gaze naturale, produse petroliere sau energie termică în consumul final cumulativ de energie electrică, gaze naturale, produse petroliere și energie termică.

În tabelul de mai jos, este prezentată ponderea produselor energetice în consumului final energetic, conform datelor statistice din Balanța Energetică a Republicii Moldova, calculat ca valoare medie pentru perioada de 3 ani anterioară datei de 1 ianuarie 2022.

CFE, media 2019- 2021	Valoarea, ktep	Pondere
Consumul final de energie electrică	336	17%
Consumul final de gaze naturale	525	26%
Consumul final de produse petroliere	936	47%
Consumul final de energie termică	199	10%
Total consumul final de energie electrică, gaze naturale, produse petroliere și energie termică	1996	100%

La data elaborării proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Metodologiei pentru

determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate, în conformitate cu prevederile Legii 139/2018 cu privire la eficiența energetică, părți obligate cu obligații de a achita contribuții (în cazul elaborării și aprobării Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice) necesare pentru realizare măsurilor de eficiență energetică, se numără 58 de întreprinderi, inclusiv: 2 operatori ai sistemelor de distribuție a energiei electrice, 19 operatori al sistemelor de distribuție a gazelor naturale, 26 importatori de produse petroliere (benzină, motorină și gaz lichefiat) și 11 furnizori de energie termică pentru încălzire și/sau prepararea apei calde menajere, și/sau răcire.

Metodologia pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate descrie doar formulele de calcul a contribuțiilor ce urmează achitate de părțile obligate. Valoarea contribuțiilor este dependentă de cantitatea totală anuală a economiilor de energie la care trebuie să contribuie toate părțile obligate pe durata Programului privind SOEE. Această cantitate urmează a fi determinată de către organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, cu asistența instituției publice de suport, reieșind din cantitatea totală cumulată a economiilor de energie ce trebuie realizate în cadrul obligațiilor privind economiile de energie, în conformitate cu art. 7¹ din Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, măsurile de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie, și sectorul/sectoarele în care acestea vor fi implementate. Atât valoarea contribuțiilor, cât și obligația de achitare urmează a fi aprobate doar prin Programul pentru implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice.

Astfel, proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Metodologiei pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate nu conține prevederi, care ar avea impact negativ asupra economiei Republicii Moldova sau ar prevedea careva cheltuieli suplimentare din bugetul de stat pentru implementarea acestuia.

Prin aprobarea Metodologiei se vor realiza atingerea obiectivelor propuse, și anume, va fi stabilit:

- Modul de determinare a contribuțiilor totale anuale ale părților obligate echivalente cu totalul cheltuielilor necesare pentru realizare, pe durata Programului privind SOEE, a măsurilor de eficiență energetică în scopul realizării noilor economii anuale de energie stabilite în cadrul schemei de obligații de eficiență energetică;
- Modul de determinare a cantității economiilor de energie cu care trebuie să contribuie fiecare parte obligată pentru realizarea cantității totale anuale a economiilor de energie pe durata Programului privind SOEE, în cadrul schemei de obligații de eficiență energetică;
- Modul de determinare a mărimii contribuțiilor financiare anuale ce urmează a fi achitate de către fiecare parte obligată necesare pentru realizarea economiilor atribuite în cadrul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice prin implementarea măsurilor de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie conform Programului privind SOEE:
 - (a) prin stabilirea unei sume anuale ce urmează a fi transferată de fiecare parte obligată sau
 - (b) prin stabilirea unei plăți fixe, pe unitate de energie sau de volum distribuit, furnizat și/sau comercializat.

Totodată, vor fi create premise ca organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei să pună în aplicare prevederile art. 8 al Legii 139/2018 cu privire la eficiența energetică, și anume schema de obligații în domeniul eficienței energetice, cu ulterioara elaborare a Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice.

În condițiile deciziei Guvernului privind utilizarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, conform art. 7¹ alin. (5) al Legii 139/2018, prin elaborarea și aprobarea Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, aceasta va avea impact asupra cheltuielilor publice, prin reducerea bugetului programelor de subvenții pe perioada sezonului de încălzire consumatorilor casnici vulnerabili. În condițiile existenței interesului deja exprimat al partenerilor de dezvoltare și a organizațiilor internaționale de cofinanțare sub formă de

donații sau granturi în calitate de contribuții financiare pentru totalul cheltuielilor necesare pentru măsurile de eficiență energetică și de valorificare a surselor regenerabile de energie ce urmează a fi întreprinse în scopul realizării noilor economii anuale de energie stabilite în cadrul schemei de obligații de eficiență energetică, metodologia prevede excluderea acestor resurse financiare, ceea ce va micșora corespunzător valorile contribuțiilor părților obligate, iar prin aceasta și a valorii prețului final al energiei electrice, gazelor naturale, benzinei, motorinei, a gazului lichefiat și a energiei termice.

Impunerea obligațiilor de eficiență energetică, chiar și în valori reduse din contul granturilor și donațiilor atrase, va avea efect dublu asupra consumatorilor finali. Pe de o parte, valorile contribuțiilor a fi achitate de părțile obligate vor fi reflectate în prețurile la resursele energetice respective comercializate consumatorilor finali. Pe de altă parte, măsurile de eficiență energetică ce vor fi implementate în sectorul rezidențial vor avea un efect de reducere cu până la 50% a consumului de energie în clădirile incluse în program, iar prin aceasta – un impact pozitiv semnificativ pe termen lung asupra facturilor populației beneficiare a programelor de finanțare respective. Mai mult, măsurile de eficiență energetică vor contribui la renovarea clădirilor respective, ceea ce va avea impact pozitiv asupra condițiilor de trai a locatarilor, dar și asupra valorii imobilelor reabilite.

Implementarea proiectelor de îmbunătățire a eficienței energetice în cadrul Programului privind SOEE au un impact pozitiv la nivelul întregii economii naționale. Reducerea facturilor la energie pentru populație crește nivelul disponibil pentru alte cheltuieli, bunuri și servicii. De asemenea, investițiile în reabilitarea energetică a clădirilor stimulează creșterea economică în sectorul construcțiilor, în industria producătoare a materialelor de construcții, în sectorul transporturilor și serviciilor, etc. Aceste procese stimulează piața muncii prin crearea de locuri de muncă. La fel, procesele investiționale în reabilitarea energetică a clădirilor, bazate pe strategii pe termen mediu și lung, cu un grad mare de previzibilitate, facilitează piața serviciilor energetice și activitatea companiilor de prestare a serviciilor în acest domeniu.

De asemenea, beneficii adiționale vor fi înregistrate din creșterea activității economice ca rezultat a investițiilor în reabilitarea energetică a clădirilor.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Metodologiei propusă prevede crearea cadrului normativ pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate.

Metodologia va fi aplicată de către organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei și instituția publică de suport în procesul de elaborare a Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice.

Contribuțiile respective urmează a fi incluse în calculul tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice și a gazelor naturale, al tarifului pentru furnizarea energiei termice și în prețul de comercializare a produselor petroliere.

Adoptarea Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Metodologia pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate va impune ajustarea cadrului de reglementare în domeniul energetic, iar aprobarea Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, cu valorile contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate va impune ajustarea tarifelor și prețurilor la resursele energetice respective, unde este cazul.

De asemenea, în conformitate cu art. 8 alin (10) al Legii nr. 139/2018, mijloacele financiare colectate în cadrul schemei de obligații, aprobate de Guvern în conformitate cu art. 8 alin. (6) și (7), urmează a fi incluse în legea bugetului de stat pentru anul respectiv.

<p>7. Avizarea și consultarea publică a proiectului</p>
<p>Consultarea intervenției statului se realizează prin 2 etape:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Consultarea părților interesate preventiv inițierii elaborării proiectelor de acte normative pentru implementarea intervenției statului; 2) Consultarea părților interesate la etapa de consultări publice în conformitate cu cadrul normativ în vigoare (Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional și Hotărârea Guvernului nr. 967/2016 cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional); <p>Consultarea părților interesate preventiv inițierii elaborării proiectelor de acte normative pentru implementarea intervenției statului. În acest context, a fost elaborat un concept inițial al intervenției statului, cu suportul experților naționali și internaționali.</p> <p>Consultarea părților interesate la etapa de consultări publice în conformitate cu cadrul normativ în vigoare. În conformitate cu procedurile stabilite pentru transparența în procesul decizional și în vederea elaborării actelor normative, proiectul Hotărârii Guvernului și nota informativă vor fi plasate pentru inițierea procedurii de avizare/expertizare și consultare publică, pe platforma guvernamentală (www.particip.gov.md).</p> <p>În procesul de consultări publice vor fi implicate următoarele părți interesate, prin solicitarea avizelor și organizarea ședințelor de lucru, parte a proiectului:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; - Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; - Ministerul Muncii și Protecției Sociale; - Ministerul Finanțelor; - Ministerul Mediului; - Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică; - Agenția Proprietății Publice; - Agenția pentru Eficiență Energetică; - Părțile obligate – operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice, operatorii sistemelor de distribuție a gazelor naturale, importatorii de produse petroliere și furnizorii de energie termică pentru încălzire și/sau prepararea apei calde menajere, și/sau răcire; - Asociațiile de coproprietari în condominiu; <ul style="list-style-type: none"> - Asociația Consumatorilor de Energie din Republica Moldova; - Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova; - Institutul de Energetică. - Partenerii de dezvoltare (Delegația UE, IFC, Banca Mondială, etc.). <p>Proiectul de Hotărâre de Guvern urmează a fi supus expertizei anticorupție și expertizei juridice în cadrul procesului de avizare/expertizare și consultare publică.</p>
<p>8. Constatările expertizei anticorupție</p>
<p>Urmează a fi completată după recepționarea expertizei anticorupție</p>
<p>9. Constatările expertizei de compatibilitate</p>
<p>Proiectul Hotărârii de Guvern nu urmărește transpunerea legislației UE</p>
<p>10. Constatările expertizei juridice</p>

Urmează a fi completată după recepționarea expertizei juridice

11. Constatările altor expertize

Proiectul conține unele prevederi care pot fi tratate ca având impact asupra activității de întreprinzător, în contextul Legii nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător. Astfel, având în vedere faptul că contribuțiile ce urmează a fi achitate de părțile obligate sunt recuperabile în scopuri tarifare, aplicarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice nu ar urma să presupună careva costuri pentru părțile obligate.

Aprobarea prezentei HG va avea un impact economic nesemnificativ asupra consumatorilor.

În acest sens, având în vedere prevederile pct. 7 din HG 23/2019 cu privire la aprobarea Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, unde este menționat că *„analiza impactului poate însoți mai multe proiecte de acte normative concomitent, dacă acestea sînt parte a unei singure intervenții prin reglementare a statului, fac parte dintr-un pachet comun și sînt propuse în mod simultan pentru consultări publice și aprobare”*, a fost elaborată Analiza de impact atât pentru proiectul de HG cu privire la aprobarea SOEE cât și pentru proiectul HG cu privire la aprobarea Metodologiei pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate, care vine cu informații cu privire la impactul potențial asupra consumatorilor, care poate rezulta după aprobarea HG menționate supra.

Merită de menționat faptul că Analiza Impactului de Reglementare a fost remisă pentru examinare către Grupul de lucru pentru reglementarea activității de întreprinzător, care în ședința din 12.08.2023 a fost susținută condiționat.

Suplimentar, evocăm că Analiza Impactului la proiectul Hotărârii de Guvern menționat supra, prin demersul Ministerului Energiei nr.05-1223 din 25 august 2022 a fost remisă spre consultare, examinare și avizare părților interesate, inclusiv fiind plasată pe platforma guvernamentală - www.particip.gov.md¹

Ca urmare a procesului de consultare publică a Analizei de Impact la proiectul de proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Metodologiei pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate și la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, majoritatea părților vizate au comunicat lipsa obiecțiilor și propunerilor asupra acesteia.

Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică a ținut să atragă atenția asupra riscului suportării unor cheltuieli excesive, nejustificate și ineficiente, invocând inclusiv necesitatea stabilirii modalității de monitorizare a Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice.

În rezultatul obiecțiilor prezentate proiectul Analizei de Impact a fost completat cu informația privind modalitatea de monitorizare a Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice.

Cu referire la riscul suportării unor cheltuieli excesive, nejustificate și ineficiente ca rezultat al implementării Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, este de menționat că acesta nu persistă deoarece consumatorii vor achita o plată fixă pentru fiecare unitate de energie consumată cca. 0,010 lei/kWh energie electrică, 0,09 lei/m³ de gaz natural, 0,10 lei/litru de benzină consumat, 0,11 lei/litru de motorină, 0,07 lei/litru de gaz lichefiat și

¹ <https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-elaborarea-proiectului-hotararii-guvernului-privind-implementarea-schemei-de-obligatii-in-domeniul-eficientei-energetice-si-a-proiectului-hotararii-de-guvern-cu-privire-la-aprobarea-metodologiei-pentru-determinarea-contributiilor-ce-urmeaza-a-fi-achitate-de-partile-obligate/10841>

cca. 16,5 lei/Gcal.

Prin urmare, raportând aceste plăți la tarifele/prețurile achitate de consumatori la moment constatăm că ponderea acestora va fi nesemnificativă și va fi achitată în mod proporțional cu consumurile de energie/resurse energetice înregistrate de fiecare consumator.

Totodată, este de menționat faptul că după cum este stipulat în proiectul AIR mijloacele financiare acumulate prin intermediul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice vor fi utilizate pentru implementarea proiectelor de eficiență energetică în sectorul rezidențial care este responsabil pentru consumul a cca. 50% din consumul final brut de energie.

Prin urmare, implementarea proiectelor de eficiență energetică în cadrul sectorului rezidențial vor avea un impact pozitiv semnificativ pe termen lung asupra facturilor populației beneficiare a programelor de finanțare respective. Mai mult, măsurile de eficiență energetică vor contribui la renovarea clădirilor respective, ceea ce va avea impact pozitiv asupra condițiilor de trai a locatarilor, dar și asupra valorii imobilelor reabilitate.

Implementarea proiectelor de îmbunătățire a eficienței energetice în cadrul Programului privind SOEE au un impact pozitiv la nivelul întregii economii naționale. Reducerea facturilor la energie pentru populație crește nivelul disponibil pentru alte cheltuieli, bunuri și servicii. De asemenea, investițiile în reabilitarea energetică a clădirilor va contribui la stimularea creșterii economice în sectorul construcțiilor, în industria producătoare a materialelor de construcții, în sectorul transporturilor și serviciilor, etc. Aceste procese vor contribui la stimularea pieței muncii prin crearea de locuri de muncă. La fel, procesele investiționale în reabilitarea energetică a clădirilor, bazate pe strategii pe termen mediu și lung, cu un grad mare de previzibilitate, va facilita piața serviciilor energetice și activitatea companiilor de prestare a serviciilor în acest domeniu.

De asemenea Ministerul Finanțelor au formulat unele propuneri de îmbunătățire a Analizei Impactului, care se referă la calcularea impactului bugetar a intervenției respective și la textul Analizei de Impact, care au fost luate în considerare.

Ministrul Energiei

Victor PARLICOV